

Hoavin'i Amerika sy ny 18 Jolay 2020 — Laharana Voalohany

*Olona-bato tao anaty zohy amin'ny Fanekena: Mosesy sy Elia amin'ny
Faran'izao Tontolo izao*

Jeff Pippenger
2023-08-23

I Mosesy sy Elia dia tandindona ara-paminaniana izay azo takarina araka ny teny manodidina ho tandindona tokana avy, na koa azo takarina ho tandindona iray izay ahitana ireo mpaminany roa tonta. Amin'ny fanambaran'ny roa no ametrahana mafy ny zavatra iray, ary ao amin'ny Apokalypsy toko fahiraika ambin'ny folo, i Mosesy sy i Elia dia misolo tena ireo vavolombelona roa ao amin'ny Testamenta Taloha sy ny Testamenta Vaovao. Teny an-Tendrombohitry ny Fiovan-tarehy, izay misolo tena ny Fiavian'i Kristy fanindroany, ilay tandindona roa sosona dia misolo tena na ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina (Elia) na ny maritiora (Mosesy) amin'ny fotoanan'ny krizin'ny lalàn'ny Alahady. Miaraka, amin'ny maha-tandindona azy, tao amin'ny zohy tao Horeba, izy ireo dia misolo tena ny olon'Andriamanitra amin'ny faran'izao tontolo izao izay “mihaino”, “mamaky” ary “mitandrana” ny hafatra izay fanambarana ny toetran'Andriamanitra ka misy hery hanova ny Laodikia ho Filadelfia. Tsy ho ela, (tena tsy ho ela) dia ho tonga ny fotoana izay tsy hahafahan'ireo Advantista Laodikia adala intsony manararaotra ny “solika” ilaina mba hamaliana araka ny tokony ho izy ny antso hoe: “Indro, avy ny Mpampakatra.”

Ary hoy Moses tamin'i Jehovah hoe: Indro, Hianao manao amiko hoe: Ento miakatra ity firenena ity; nefa tsy nampahafantarinao ahy izay hirahinao hiaraka amiko. Kanefa Hianao efa nilaza hoe: Fantatro amin'ny anaranao ianao, ary efa nahita fitia eo imasoko koa ianao. Koa ankehitriny, masina Hianao, raha mba efa nahita fitia eo imasonao aho, dia aseho ahy ankehitriny ny lalanao, mba hahalalako Anao, ka hahitako fitia eo imasonao; ary hevero fa ity firenena ity dia olonao. Ary hoy Izy: Ny fanatrehako no hiaraka aminao, ary homeko fitsaharana ianao. Ary hoy izy taminy: Raha tsy hiaraka amiko ny fanatrehanao, aza ampiakarina hiala eto izahay. Fa amin'inona moa no hahafantarana eto fa izaho sy ny olonao dia efa nahita fitia eo imasonao? Tsy amin'ny fiarahanao aminay va? Dia ho voavaka amin'ny firenena rehetra izay ambonin'ny tany rehetra izahay, dia izaho sy ny olonao. Ary hoy Jehovah tamin'i Mosesy: Izany zavatra nolazainao izany koa dia hataoko; fa efa nahita fitia eo imasoko ianao, ary fantatro amin'ny anaranao ianao. Ary hoy izy: Masina Hianao, aseho ahy ny voninahitrao. Ary hoy Izy: Hampandaloviko eo anatrehanao ny hatsaram-panahiko rehetra, ary hotoriko eo anatrehanao ny anaran'i Jehovah; ary hiantra izay hiantrako Aho, ary hamindra fo amin'izay hamindrako fo. Ary hoy Izy: Tsy mahazo mahita ny tavako ianao; fa tsy misy olona mahita Ahy ka velona. Ary hoy Jehovah: Indro, misy fitoerana eto amiko, ary hitsangana eo ambonin'ny vatolampy ianao; ary raha mandalo ny voninahitrao, dia hapetrako ao amin'ny tsefatsefan'ny vatolampy ianao, ka hosaronako amin'ny tanako mandra-pandaloko; ary esoriko ny tanako, dia hahita ny vodiko ianao; fa ny tavako tsy ho hita. Ary hoy Jehovah tamin'i Mosesy: Velesa ho anao takela-bato roa tahaka ny voalohany; ary hosoratako eo amin'ireo

takela-bato ireo ny teny izay teo amin'ny takela-bato voalohany, izay novakinao. Ary miomàna rahampitso maraina, ka miakara rahampitso maraina ho any an-tendrombohitra Sinay, ary misehoa eo anatrehako any an-tampon'ny tendrombohitra. Ary aza misy olona hiakatra miaraka aminao, ary aza misy olona ho hita manerana ny tendrombohitra rehetra; ary aza avela hihinana eo anoloan'izany tendrombohitra izany koa na ny ondry aman'osy na ny omby. Dia nivelatra takela-bato roa tahaka ny voalohany izy; ary nifoha maraina koa Mosesy ka niakatra ho any an-tendrombohitra Sinay, araka izay nandidian'i Jehovah azy, sady nitondra teny an-tanany ny takela-bato roa. Ary Jehovah nidina tao amin'ny rahona ka nitsangana teo aminy, ary nitory ny anaran'i Jehovah. Ary Jehovah nandalo teo anatrehany ka nitory hoe: Jehovah, Jehovah Andriamanitra, mamindra fo sy miantra, mahari-po, sady be famindram-po sy fahamarinana, mitahiry famindram-po ho an'ny arivo mandimby, mamela heloka sy fandikan-dalana ary ota, nefa tsy mety manamarina velively ny meloka; mamangy ny heloky ny ray amin'ny zanaka sy amin'ny zafiny, hatramin'ny taranaka fahatelo sy fahefatra. Dia nandeha faingana Mosesy, ka nanondrika ny lohany tamin'ny tany ary niankohoka. Ary hoy izy: Raha efa nahita fitia eo imasonao aho ankehitriny, Tompo ô, aoka re ny Tompoko handeha eo afovoanay; fa olona mafy hatoka izy; ary mamela ny helokay sy ny otantsika, ka raiso ho lovanao izahay. Ary hoy Izy: Indro, manao fanekena Aho; eo anatrehan'ny olonao rehetra no hanaovako fahagagana, izay tsy mbola natao tamin'ny tany rehetra, na tamin'ny firenena rehetra akory; ary ny olona rehetra izay itoeranao dia hahita ny asan'i Jehovah; fa zavatra mahatahotra no hataoko aminao. Eksodosy 33:12–34:10.

Moses dia maneho ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny faran'izao tontolo izao. Izy ireo no ireo izay, amin'ny “andro farany” amin'ny fitsarana famotorana, mangataka amin'Andriamanitra mba hampiseho aminy ny “lalany, mba” hahafahany “mahalala” an'Andriamanitra; ary ho setrin'izany dia mandray valiny avy amin'Andriamanitra izay ahitana ny teny fikasana fa ny “fanatrehany hiaraka” aminy, ary fa homen'Andriamanitra “fitsaharana” izany vahoaka izany.

Izao no lazain'i Jehovah hoe: Mitsangàna eo an-dalana ianareo, ka jereo, ary anontanio ny amin'ny lalana fahiny, izay misy ny lalana tsara, dia mandehana eo aminy, ary dia hahita fitsaharana ho an'ny fanahinareo ianareo. Fa hoy izy: Tsy handeha eo izahay. Ary nanendry mpiambina ho aminareo koa Aho ka nanao hoe: Henoy ny feon'ny trompetra. Fa hoy izy: Tsy hihaino izahay. Jeremia 6:16, 17.

Jeremia dia manondro sokajin'olona iray izay mandà tsy “hahita” sy “hihaino,” ka noho izany dia tsy mandray ny “fitsaharana” nampanantenaina ho an'izay mitady ny “lalana tsara” sy “mandeha amin'izany.” Izany fitsaharana izany no ambaran'i Isaia ho ilay “famelombelomana.”

Iza no hampianarany fahalalana? ary iza no hampahafantariny ny fampianarana? Izay nosarahana tamin'ny ronono sy naesorina nono. Fa didy tsy maintsy ho ambonin'ny didy, didy ambonin'ny didy; andalana ambonin'ny andalana, andalana ambonin'ny andalana; kely etỳ, ary kely erỳ; fa amin'ny molotra miakanakana sy amin'ny fiteny hafa no hitenenany amin'ity firenena ity. Izy no nilazany hoe: Ity no fitsaharana izay hampitsaharanareo ny reraka; ary ity no famelombelomana; nefa tsy nety nihaino izy. Fa ny tenin'i Jehovah dia tonga taminy ho didy ambonin'ny didy, didy ambonin'ny didy; andalana ambonin'ny andalana, andalana ambonin'ny andalana; kely etỳ, ary kely erỳ; mba handehany ka hihemotra, ary ho torotoro,

sy ho voafandrika, ary ho voasambotra. Isaia 28:9–13.

Ny “fitsaharana” sy ny “famelombelomana” dia maneho ny ranonorana farany izay arotsaka mandritra ny fanambarana ny hafatry ny fampitandremana farany.

“Naseho ahy niondrika nankany amin’ny fotoana izay nifaranan’ny hafatry ny anjely fahatelo. Efa nitoetra tamin’ny olony ny herin’Andriamanitra; efa nahavita ny asany izy ireo ary voaomana ho amin’ilay ora fitsapana izay teo anoloany. Efa nandray ny ranonorana farany izy ireo, dia ny famelombelomana avy amin’ny fanatrehan’ny Tompo, ary novelomina indray ny fijoroana ho vavolombelona velona. Efa naneno hatraiza hatraiza ny fampitandremana lehibe farany, ary izany dia nampihetsi-po sy nahatezitra ny mponin’ny tany izay tsy nety nandray ny hafatra.” Early Writings, 279.

Ny teny fikasan’ny “fitsaharana” na ny “famelombelomana” izay “orana farany”, dia ahitana koa ny teny fikasana nomena an’i Mosesy tao an-dava-bato fa ny “fanatrehan’Andriamanitra” dia hiaraka amin’ny olony.

Ny asa dia hitovy amin’izay tamin’ny andro Pentekosta. Tahaka ny nanomezana ny “orana aloha”, tamin’ny firotsahan’ny Fanahy Masina teo am-panokafana ny filazantsara, mba hampitsimohan’ny voa sarobidy, dia homena koa ny “orana aoriana” amin’ny famaranana azy, ho fampahamasahana ny vokatra. “Dia ho fantatsika, raha manohy hahalala an’i Jehovah isika; ny fivoahany dia voaomana tahaka ny maraina; ary ho avy amintsika tahaka ny ranonorana Izy, dia tahaka ny orana aoriana sy orana aloha amin’ny tany.” (Hosea 6:3.) “Koa mifalia, ianareo zanak’i Ziona, ary miravoravoa ao amin’i Jehovah Andriamanitrareo; fa nomeny anareo araka ny antonony ny orana aloha, ary hampidininy ho anareo ny ranonorana, dia ny orana aloha sy ny orana aoriana.” (Joela 2:23.) “Amin’ny andro farany, hoy Andriamanitra, no handatsahako ny Fanahiko amin’ny nofo rehetra.” “Ary izay rehetra hiantso ny anaran’ny Tompo no hovonjena.” (Asan’ny Apostoly 2:17, 21.) Ny asa lehibe ataon’ny filazantsara dia tsy hifarana amin’ny fanehoana kely kokoa ny herin’Andriamanitra noho izay nanamarika ny fanombohany. Ireo faminiana izay tanteraka tamin’ny firotsahan’ny orana aloha teo am-panokafana ny filazantsara dia mbola ho tanteraka indray amin’ny orana aoriana amin’ny famaranana azy. Ireo no “andro famelombelomana” izay nantenaim-panahy ho avy ny apostoly Petera, raha nilaza hoe: “Koa mibebaha hianareo, ka miverena hiova fo, mba hovanoina ny fahotananareo [ao amin’ny Fitsarana famotopotorana], raha avy amin’ny fanatrehan’ny Tompo ny andro famelombelomana; ary haniraka an’i Jesosy Izy.” (Asan’ny Apostoly 3:19–20.)

“ထာဝရဘုရား၏အစခံများသည် သန့်ရှင်းသော ဆက်ကပ်အပ်နှံခြင်း၏ အလင်းရောင်ဖြင့် မျက်နှာတစ်မျိုး ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်၊ ကောင်းကင်မှ လာသော သတင်းစကားကို ကြွေးကကြိရန် အရပ်ရပ်သို့ အလျင်အမြန် သွားလာကကြိမ့်မည်။ ကမ္ဘာ့မမြတ်သောလွှား၌ အသံထောင်ပေါင်းများစွာအားဖြင့် သတိပေးချက်ကို ပေးအပ်ကကြိမ့်မည်။ အံ့ဖွယ်မှုများ ပျံ့နှံ့ခံရမည်။ နာမကျန်းသူများသည် ကုသခြင်းခံရကမ္ဘာမြည်၊ လက္ခဏာများနှင့် အံ့ဩဖွယ်ရာများသည် ယုံကြည်သူတို့နောက်သို့ လိုက်ပါလိမ့်မည်။ စာတန်လည်း မုသားအံ့ဖွယ်ရာများဖြင့် လုပ်ဆောင်လျက်၊ လူတို့၏ရှု၌ ကောင်းကင်မှ မီးကိုပင် ကျစတေတ်၏။ (ဗျာဒိတ် 13:13။) ထိုသို့ဖြင့် မကြီးသောတို့သည် မိမိတို့၏ ရပ်တည်ချက်ကို ခံယူရန် ဆောင်ကကြိမ့်ခံရကမ္ဘာမြည်။” The Great Controversy, 611, 612.

Ny fandatsahana ny Fanahy Masina amin'ny andro farany dia efa naseho mialoha tamin'ny alalan'ny fandatsahana ny Fanahy Masina tany am-piandohan'ny fanambaràna ny filazantsara. Ny “tenin'i Jehovah taminy” ho an'ireo izay tsy mety mihaino izay lazain'ny Fanahy amin'ireo fiangonana, dia ilay foto-kevitra ara-paminaniana momba ny fampiarahana andalana iray amin'ny tantara ara-paminaniana amin'ny andalana iray hafa amin'ny tantara ara-paminaniana mba hanehoana ny faran'izao tontolo izao. Tsy inona izany fa ilay foto-kevitra milaza fa ny faran'ny zavatra iray dia asehon'ny fiandohan'ny zavatra iray. Lavin'ny vahoaka adala Laodiseana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito izany fitsipika ara-paminaniana izany. Rehefa ekena izany, dia mahay “mampianatra fahalalana” Andriamanitra, izay lazain'i Daniela fa hitombo amin'ny andro farany, ary io fahalalana io ihany no lazain'i Hosea fa maha-ringana ny olon'Andriamanitra noho izy ireo nandà azy. Ilay antokon'olona ao amin'i Isaia sy Jeremia izay mandà tsy hihaino na hahita, dia mandà ny “famelombelomana,” izay ilay “fitsaharana” ampanantenain'Andriamanitra homena ny olony “amin'ny andro farany” mba hahafahany mamakivaky amim-pilaminana ny krizy amin'ny faran'ny andro.

Ny “anaran'ny Tompo” (toetra) izay nambaran'Andriamanitra tamin'i Mosesy dia izao: “Jehovah Andriamanitra” dia “mamindra fo sy miantra, mahari-po sady be famindrampo sy fahamarinana.” Ny toetrany dia famindrampo sy fahamarinana. Ny fahamarinana izay maneho ny toetrany dia mifatotra mandrakariva amin'ny famindrampony, fa tsy misy olona hahatakatra ny fahamarinany, raha tsy efa ampihariny aminy aloha ny famindrampony, satria samy efa nanota avokoa ka tsy nahatratra ny voninahitra (toetra) avy amin'Andriamanitra. Ny fahamarinana fa i Jesosy Kristy no Alfa sy Omega dia ekena sy tandreman'ireo izay efa navelan'Andriamanitra ny helony sy ny fahotany. Izany famelan-keloka izany dia tanteraka amin'ny fizarana farany amin'ny fitsarana famotopotorana. Ireo izay ampihariny ny famindrampony, ka avelany ny fahotany, dia raisiny ho lovany ary idirany fanekena.

“Amin'ny andro farany amin'ny tantaran'ity tany ity, dia havaozina indray ny faneken'Andriamanitra amin'ny olony izay mitandrina ny didiny.” Review and Herald, 26 Febroary 1914.

Ny mpaminany rehetra, anisan'izany i Mosesy, dia manondro ny andro farany amin'ny fitsarana famotopotorana, rehefa havaozin'Andriamanitra ny fanekeny amin'ireo izay voafaritry ho ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo. Ary rehefa tafapetraka izany fanekena izany, Andriamanitra dia “hanao zava-mahagaga, izay tsy mbola natao tamin'ny tany rehetra, na tamin'ny firenena rehetra; ary ny vahoaka rehetra izay itoeranao dia hahita ny asan'i Jehovah; fa zavatra mahatahotra no hataoko aminao.”

Ny zava-nitranga niainan'i Mosesy tao an-davaka tao an-tendrombohitra Horeba, izay fantatra koa amin'ny hoe Tendrombohitra Sinay, dia napetraka tao anatin'ny tontolon'ny tolona niainan'i Mosesy tamin'ny vahoakan'Andriamanitra. Ny tolony dia ny hanatanteraka ny asa izay nomen'Andriamanitra azy. Tao anatin'ny tolona iray momba ny hafatr'Andriamanitra ho an'izao tontolo izao i Mosesy. Fotoana fohy talohan'ny nampisehoan'ny Tompo ny voninahiny tamin'i Mosesy, dia hitantsika i Mosesy naneho lojika nanoloana ny Tompo, ka nanambara fa raha aringan'ny Tompo ireo mpikomy izay vao avy nandihy nanodidina ny zanak'omby volamena

nataon'i Arona, dia ny fandranganana ireo mpikomy no handringana ny hafatra izay nanambara ny herin'Andriamanitra.

Ary hoy Jehovah tamin'i Mosesy: Efa hitako ity firenena ity, ka, indro, firenena mafy hatoka izy. Koa ankehitriny avelao Aho, mba hirehitra aminy ny fahatezerako ka handringanako azy; ary ianao kosa hataoko firenena lehibe. Fa Mosesy nifona tamin'i Jehovah Andriamaniny ka nanao hoe: Jehovah ô, nahoana no mirehitra amin'ny firenenao ny fahatezeranao, dia ilay navoakanao avy tany amin'ny tany Egipta tamin-kery lehibe sy tamin-tanana mahery? Nahoana no hiteny ny Egyptiana ka hanao hoe: Tamin-dratsy no namoahany azy, mba hamonoany azy any an-tendrombohitra sy handringanany azy tsy ho eo ambonin'ny tany? Mialà amin'ny firehetan'ny fahatezeranao, ary mibebaha amin'izao loza hataonao amin'ny firenenao izao. Tsarovy Abrahama sy Isaka ary Isiraely, mpanomponao, izay nianiananao tamin'ny tenanao ihany ka nilazanao hoe: Hataoko maro tahaka ny kintan'ny lanitra ny taranakareo, ary ity tany rehetra izay nolazaiko ity dia homeko ny taranakareo, ka handova azy mandrakizay izy. Dia nanenina Jehovah ny amin'ny loza izay nokasainy hatao amin'ny fireneny. Eksodosy 32:9–14.

Ny fanandraman'i Mosesy tao anaty zohy dia ahitana ilay hafatra izay notendrena hasehony amin'izao tontolo izao. Ny fijoroana vavolombelon'ny Tompo nandalo teo anilan'i Mosesy sy nanao fanambarana ny toetrany dia apetraka ao anatin'ny tontolon-kevitra ny hafatra anatin'ny momba ny vahoakan'Andriamanitra mpikomy (Laodiseana), ary ny tontolon-kevitra ny fanandraman'i Elia tao anaty zohy dia napetraka tao anatin'ny tolony tamin'i Jezebela, na ilay firaisana telo sosona misy an'i Etazonia, ny Fanjakana Papaly ary ny Firenena Mikambana. Ny iray dia maneho ny hafatra anatin'ny ho an'ny fiangonana, ny iray kosa ny hafatra ivelany ho an'izao tontolo izao, nefa ireo vavolombelona roa, dia i Mosesy sy Elia, dia ao amin'ilay zohy iray ihany ao Horeba, ary izy roa tonta dia samy aseho ao amin'ny zohy amin'ny faran'izao tontolo izao.

Ary Ahaba nilaza tamin'i Jezebela izay rehetra nataon'i Elia, ary koa ny namonoany ny mpaminany rehetra tamin'ny sabatra. Dia Jezebela naniraka iraka ho any amin'i Elia nanao hoe: Aoka hataon'ireo andriamanitra amiko anie izany, eny mihoatra noho izany koa aza, raha tsy hataoko tahaka ny ain'ny anankiray tamin'ireny ny ainao rahampitso amin'izao ora izao. Ary raha nahita izany izy, dia niainga ka nandeha hamonjy ny ainy, ary tonga tao Beri-sheba, izay an'i Joda, ka navelany tao ny mpanompony. Fa izy kosa nandeha andro iray tany an-efitra, dia tonga ka nipetraka teo ambanin'ny hazo rotra; ary nangataka ho an'ny tenany izy mba ho faty, ka hoy izy: Ampy izay; ankehitriny, Jehovah ô, esory ny aiko; fa tsy tsara noho ny razako aho. Ary raha nandry sy natory teo ambanin'ny hazo rotra izy, indro, nisy anjely nikasika azy ka nanao taminy hoe: Mitsangàna, ka homàna. Dia nijery izy, ary, indro, nisy mofo voaendy tamin'ny vainafo sy siny misy rano teo an-doha fandriany. Dia nihinana sy nisotro izy, ka nandry indray. Ary tonga fanindroany ilay anjelin'i Jehovah, dia nikasika azy ka nanao hoe: Mitsangàna, ka homàna; fa lava loatra aminao ny lalana. Dia nitsangana izy ka nihinana sy nisotro, ary tamin'ny herin'izany hanina izany no nandehanany efa-polo andro sy efa-polo alina hankany Horeba, tendrombohitra Andriamanitra. Ary tonga tany amin'ny zohy iray izy ka nitoetra tao; ary, indro, tonga taminy ny tenin'i Jehovah, ka hoy Izy taminy: Inona no ataonao atỳ, ry Elia? Dia hoy izy: Tena saro-piaro ho an'i Jehovah, Andriamanitry ny maro aho; fa efa nahafoy ny fanekenao ny Zanak'Isiraely, nandrava ny alitaranao, ary namono ny

mpaminaninao tamin'ny sabatra; ary izaho, dia izaho irery ihany no sisa, ary mitady ny aiko izy mba hesoriny. Dia hoy Izy: Mivoaha, ka mijanona eo an-tendrombohitra eo anatrehan'i Jehovah. Ary, indro, Jehovah nandalo, ary nisy rivotra mahery sy mafy nandrava ny tendrombohitra sady nanorotoro ny vatolampy teo anatrehan'i Jehovah; nefa tsy tao amin'ny rivotra Jehovah; ary aorian'ny rivotra dia horohoron-tany; nefa tsy tao amin'ny horohoron-tany Jehovah; ary aorian'ny horohoron-tany dia afo; nefa tsy tao amin'ny afo Jehovah; ary aorian'ny afo dia feo malefaka sady tony. Ary raha vao ren'i Elia izany, dia nofonosiny tamin'ny lambany ny tavany, dia nivoaka izy ka nijanona teo am-bavahadin'ny zohy. Ary, indro, nisy feo tonga taminy ka nanao hoe: Inona no ataonao atỳ, ry Elia? Dia hoy izy: Tena saro-piaro ho an'i Jehovah, Andriamanitry ny maro aho; satria efa nahafoy ny fanekenao ny Zanak'Isiraely, nandrava ny alitaranao, ary namono ny mpaminaninao tamin'ny sabatra; ary izaho, dia izaho irery ihany no sisa, ary mitady ny aiko izy mba hesoriny. Ary hoy Jehovah taminy: Mandehana, miverena amin'ny lalanao ho any an-efitr'i Damaskosy; ary rehefa tonga any ianao, dia hosory ho mpanjakan'i Syria Hazaela; ary Jeho, zanak'i Nimsy, no hosoranao ho mpanjakan'ny Isiraely; ary Elisa, zanak'i Safata, avy any Abela-mehola, no hosoranao ho mpaminany handimby anao. Ary izao no hitranga: izay afa-mandositra ny sabatr'i Hazaela dia hovanoin'i Jeho; ary izay afa-mandositra ny sabatr'i Jeho kosa dia hovanoin'i Elisa. Kanefa mbola namela fito arivo ho Ahy tao amin'ny Isiraely Aho, dia lohalika rehetra izay tsy nandohalika tamin'i Bala, sy vava rehetra izay tsy nanoroka azy. 1 Mpanjaka 19:1–18.

Ny zavatra niainan'i Elia tao an-johy dia maneho ny fahakivian'ny mpaminany momba ny hafatra sy ny vokatra heveriny fa nentin'ny hafany sy ny asany. Mosesy dia niaro ny hafatra nambaran'Andriamanitra, ary Elia kosa efa nahafoy ny hafatra. Hafatra iray ihany izany, afa-tsy ny hoe ny iray dia anatin'ny mikasika ny fiangonana, ary ny iray kosa ivelan'ny fiangonana. Kanefa ara-paminaniana, miaraka izy roa dia samy maneho ny hafatra roa sosona ao amin'ny Apokalypsy toko fahavalo ambin'ny folo. Ny tokony hasongadiko momba ny fahamarinana rehetra mifandray amin'ilay johy dia izao: amin'ny “andro farany” ny fahakiviana izay aseho amin'ny tranga roa tonta dia mahakasika ny hafatra sy ny vokany.

Samy maneho ireo izay “mihaino” sy “mahita” ny “feo” izay “tenin'i Jehovah” i Mosesy sy Elia. Izany “teny” izany dia maneho ny toetrany, dia famindram-po sy fahamarinana. Mangataka koa ilay mpanao Salamo mba haseho azy ny famindram-pon'Andriamanitra, izay toetrany. Mba hahitany ny “famindram-pony,” dia mampanantena ilay mpanao Salamo fa “hihaino” izay lazain'ny Fanahy amin'ny fiangonana.

Ho an'ny lehiben'ny mpihira. Salamo ho an'ny zanak'i Kora. Jehovah ô, efa naneho fankasitrahana tamin'ny taninao Hianao; efa nampody [na nanaisotra] ny fahababoan'i Jakoba Hianao. Efa namela ny heloky ny olonao Hianao, efa nanarona ny fahotany rehetra Hianao. Sela. Efa nesorinao ny fahatezeranao rehetra; efa niala tamin'ny firehetan'ny fahaviniranao Hianao. Ampodio izahay, Andriamanitry ny famonjena anay ô, ary atsaharo ny fahatezeranao aminay. Moa ho tezitra aminay mandrakizay va Hianao? Moa haharitra hatramin'ny taranaka fara mandimby va ny fahatezeranao? Moa tsy hamelombelona anay indray va Hianao, mba hifalian'ny olonao aminao? Asehoy anay ny famindram-ponao, Jehovah ô, ary omeo anay ny famonjenao. Hihaino izay holazain'Andriamanitra Jehovah aho; fa fiadanana no holazainy

amin'ny olony sy amin'ny olony masina; nefa aoka tsy hiverina ho amin'ny hadalana intsony izy. Eny tokoa, akaiky izay matahotra Azy ny famonjeny, mba honenan'ny voninahitra eto amin'ny tanintsika. Nihaona ny famindram-po sy ny fahamarinana; nifanoroka ny fahitsiana sy ny fiadanana. Hitsimoka avy amin'ny tany ny fahamarinana; ary ny fahitsiana hijery avy any an-danitra. Eny, Jehovah no hanome izay tsara; ary ny tanintsika hamoa be. Ny fahitsiana handeha eo alohany; ary hametraka antsika eo amin'ny lalan'ny diany. Salamo 85:1–13.

Mariho fa ny “famindram-po sy fahamarinana,” (ary ny “fahamarinana” dia ilay teny hebreo hoe ‘emet’ izay efa noresahintsika) izay miteraka fahitsiana sy fiadanana, dia “nifanoroka.” Mitambatra izy ireo. Apetraky ny mpanao Salamo ao amin'ny andro farany amin'ny fitsarana famotopotorana ny hirany, amin'ny fotoana izay efa “namelanao ny heloky ny” “olonao” Andriamanitra. Ny fangatahana dia ny mba “hamelombelona indray” ny olony ny Tompo.

“Ny fifohazana sy ny fanavaozana dia tsy maintsy hitranga eo ambanin'ny asa fanompoan'ny Fanahy Masina. Zavatra roa samy hafa ny fifohazana sy ny fanavaozana. Ny fifohazana dia manambara fanavaozam-piainana ara-panahy, famelomana indray ny herin'ny saina sy ny fo, fitsanganana amin'ny fahafatesana ara-panahy. Ny fanavaozana kosa dia manambara fandaminana indray, fiovana eo amin'ny hevitra sy ny foto-kevitra, ny fahazarana sy ny fanao. Ny fanavaozana dia tsy hamoaka ny voa tsaran'ny fahamarinana raha tsy mifandray amin'ny fifohazan'ny Fanahy. Ny fifohazana sy ny fanavaozana dia samy hanao ny asa voatendry ho azy, ary eo am-panatanterahana izany asa izany dia tsy maintsy mifangaro izy roa.” Selected Messages, boky 1, 128.

Ny “fifohazana” angatahin'ny mpanao Salamo dia manondro fangatahana avy amin'ny olona iray izay mahalala fa maty izy. Ny fifohazana angatahin'ny mpanao Salamo dia fangatahana tena sarotra angatahin'ny Laodiseana, satria ny Laodiseana dia tsy mahafantatra fa maty ara-panahy izy; nefa raha tsy izany izy dia tsy nila hovelomina indray. Tanterahina izany fifohazana izany amin'ny fanekena “hihaino izay holazain'i Jehovah Andriamanitra”; ary tsy misy asa hafa tokony hialoha ny fampioenantsika izany fifohazana izany, izay tonga rehefa mitoetra ao anatintsika ny Fanahy Masina.

“Ny fifohazana ny tena toe-panahy araka an'Andriamanitra eo amintsika no filàna lehibe indrindra sy maika indrindra amin'ny filàntsika rehetra. Ny fikatsahana izany no tokony ho asa voalohany ataontsika.” Selected Messages, boky 1, 121.

Miresaka momba ny bokin'ny Apokalypsy, dia milaza izao manaraka izao i Sister White.

“Rehefa isika amin'ny maha-vahoaka antsika hahatakatra izay dikan'ity boky ity ho antsika, dia hisy fifohazam-panahy lehibe ho hita eo amintsika.” Testimonies to Ministers, 113.

Ny teny hoe “revival” dia faritana ho famerenana ho amin'ny fiainana indray. Ireo izay voafidy ho isan'ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina dia tsy maintsy mahafantatra aloha fa maty izy ireo ary mila famelomana indray. Ny maha-maty ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina dia singa manan-danja amin'ilay hafatra izay voavaha tombo-kase fotoana fohy mialoha ny hifaranan'ny fotoam-pahasoavana. Mbola maro lavitra no holazainay momba izany fahamarinana izany. Izay mamelona azy ireo indray dia ilay “famindram-po” izay atolotr'Andriamanitra ho azy rehefa Izy

“mamelona indray” azy ireo ka manome azy ny fahamarinany. Izay mamelona azy ireo indray dia ny fahamarinana fa Jesosy no Alfa sy Omega, ary izany fahatakarana izany no miteraka ao anatin'ny “fiadanana” izay mihoatra noho ny fahalalana rehetra. Ny teny fikasana dia izao: ny “fahamarinana” dia “hitsimoka avy amin'ny tany.” Ilay hafatra aseho ho ny “fahamarinana,” izay Alfa sy Omega, dia miainga avy any Etazonia, satria mitsimoka “avy amin'ny tany” izy. Ny hafatra tany am-piandohana dia avy tany Etazonia, ary ny hafatra amin'ny farany dia mitsimoka avy amin'io toerana io ihany.

Amin'ny maha-tandindona ny zohy nisy ny olon'Andriamanitra, dia hodinihintsika koa ireo mpaminany hafa izay tao anatin'ny zohy ara-tandindona. I Jesosy dia nanondro an'i Jaona Mpanao-batisa ho Elia, ary i Jaona dia tao an-tranomaizina tamin'ny fotoana izay nilàny hahalala raha i Jesosy no Mesia ho avy. Nilàny ny hahafantatra ny tena toetran'i Jesosy. Nilàny ny hahafantatra raha ny hafatra izay notoriny sy ny hafatra izay mbola notorin'i Jesosy no hafatra marina. Naniraka ny mpianany izy mba hanontany an'i Jesosy izany fanontaniana izany, ary i Jesosy, nandalo fotsiny ny fanontanian'izy ireo, dia nanohy nampiseho taminy ny voninahiny.

Dia nandroso àry ny andro, ka ny mpianatr'i Jaona dia nahita sy nandre izany rehetra izany. Farany dia niantso azy hankeo Aminy Jesosy ka naniraka azy handeha hilaza amin'i Jaona izay efa hitany, sady nanampy hoe: “Sambatra izay rehetra tsy ho tafintohina amiko.” Lioka 7:23. Hita teo amin'ny fifanarahan'izany tamin'ny filàn'ny olombelona mijaly ny porofon'ny maha-Andriamanitra Azy. Naseho ny voninahiny tamin'ny niondranany nidina ho amin'ny toetrantsika iva.

“Nitondra ny hafatra ny mpianatra, ary ampy izany. Tsaroan'i Jaona ny faminania momba ny Mesia hoe: ‘Ny Tompo efa nanosotra Ahy hitory teny soa mahafaly amin'ny mpandefitra; Izy efa naniraka Ahy hamehy ny torotoro fo, hitory fahafahana amin'ny babo sy fampahiratana amin'ny voafonja; hitory ny taona ankasitran'ny Jehovah.’ Isaia 61:1, 2. Ny asan'i Kristy dia tsy nanambara Azy ho Mesia ihany, fa naneho koa ny fomba hanorenana ny fanjakany. Tamin'i Jaona dia naseho ilay fahamarinana ihany izay tonga tamin'i Elia tany an-efitra, fony ‘nisy rivotra mahery sady mafy nandriatra ny tendrombohitra ka namotika ny vatolampy teo anatrehan'i Jehovah; nefa tsy tao amin'ny rivotra Jehovah; ary rehefa afaka ny rivotra, dia nisy horohorontany; nefa tsy tao amin'ny horohorontany Jehovah; ary rehefa afaka ny horohorontany, dia nisy afo; nefa tsy tao amin'ny afo Jehovah;’ ary rehefa afaka ny afo, dia niteny tamin'ny mpaminany Andriamanitra tamin'ny alalan'ny ‘feo malefaka sy miadana.’ 1 Mpanjaka 19:11, 12. Toy izany no hanaovan'i Jesosy ny asany, tsy amin'ny fifanandrian'ny fiadiana sy ny fanonganana seza fiandrianana ary fanjakana, fa amin'ny firesahana amin'ny fon'ny olona amin'ny alalan'ny fiainam-pamindrampo sy fahafoizan-tena.” Ilay Fitiavan'Andriamanitra, 217.

Ny herin'Andriamanitra dia ampitaina amin'ny alalan'ny Teniny. Alefa ao amin’“ny fon'ny olona” izany. Izany no lesona tao amin'ilay “feo malefaka sady mangina.” Kanefa ny hafatr'i Elia dia ilay hafatra ivelany izay mamantatra ireo hery any ivelan'ny vahoakan'Andriamanitra. Nambaran'i Kristy tamin'i Elia, ao amin'ny “andro farany,” fa ao amin'ny Teniny no misy ny hery; nefa “ny fifandonan'ny fitaovam-piadiana sy ny fanonganana seza fiandrianana ary fanjakana,” izay asehon'ilay rivotra mandringana sy ny horohoron-tany ary ny afo, dia maneho hery ivelany telo ao

amin'ny bokin'ny Apokalypsy izay hatrehan'ny vahoakan'Andriamanitra. Ilay “rivotra” mandringana dia tandindon'ny finoana silamo ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Ny “horohoron-tany” dia ny fikomiana sy ny tsy fandriampahalemana tamin'ny Revolisiona Frantsay. Ny “afo” dia ny fandringanana nihatra tamin'i Sodoma sy Gomora. Efa nandositra ny fahefan'ny papa i Elia mba ho tonga tao an-johy, ka dia nasehon'ny Tompo taminy fa, na dia eo aza ireo hery ratsy rehetra mandrafitra ny krizy amin'ny faran'izao tontolo izao, dia ao amin'ilay feo malefaka sady mangina no ahitana ny herin'Andriamanitra.

Mosesy sy Elia ary Jaona Mpanao-batista dia samy mijoro ho vavolombelona fa nahita maso ny toetran'Andriamanitra avy tao anaty zohy. Ny “zohy” no hany famantarana homena taranaka ratsy fanahy sy mpijangajanga. Niresaka momba ny “taranaka mpijangajanga sy ratsy fanahy” Jesosy, izay ilay taranaky ny “andro farany” amin'ny fitsarana famotorana. Ny famantarana ho an'izany taranaka izany dia ny mpaminany Jona izay nandany telo andro tao anaty zohy—dia ny kibon'ny trozona.

Ary raha nivory betsaka ny vahoaka, dia nanomboka nanao hoe Izy: Taranampanao ratsy izao; mitady famantarana izy; ary tsy hisy famantarana homena azy, afa-tsy ny famantaran'i Jona mpaminany. Fa tahaka ny naha-famantarana an'i Jona tamin'ny Ninivita no ho naha-famantarana ny Zanak'olona koa amin'ity taranaka ity. Lioka 11:29, 30.

Jona dia tao an-kibon'ny trozona nandritra ny telo andro sy telo alina, tahaka an'i Jesosy izay tao am-pasana nandritra ny telo andro. Jona dia famantarana, ary Jesosy koa dia toy izany. Izy ireo dia maneho ny famantaran'ny fitsanganana amin'ny maty, izay mazava ho azy fa manaraka ny fahafatesana.

Dia nisy mpanora-dalàna sy Fariseo sasany namaly ka nanao hoe: Mpampianatra ô, mba te hahita famantarana avy aminao izahay. Fa Izy namaly ka nanao taminy hoe: Taranaka ratsy sady mpijangajanga no mitady famantarana; ary tsy hisy famantarana homena azy, afa-tsy ny famantaran'i Jona mpaminany; fa tahaka ny nitoeran'i Jona hateloana sy hateloana alina tao an-kibon'ny trozona no hitoeran'ny Zanak'olona hateloana sy hateloana alina ao am-pon'ny tany. Ny mponin'i Ninive hitsangana amin'ny fitsarana miaraka amin'ity taranaka ity ka hanameloka azy; satria nibekaka izy tamin'ny fitorian'i Jona; ary, indro, misy lehibe noho Jona eto. Matio 12:38–41.

Raha takatsika ny foto-kevitra ny fiverimberenan'ny tantara, miaraka amin'ny zava-misy fa ny tantara masina rehetra dia manondro ny faran'izao tontolo izao, dia ny fahafatesan'i Jona sy i Kristy, ny fandevenana ary ny fitsanganany amin'ny maty no “famantarana” sady hafatra ho an'ny vahoakan'Andriamanitra ankehitriny. Rehefa navoaka avy tao an-kibon'ny trozona i Jona, dia nitany ny hafatra izy, tahaka ny nitany avy hatrany ny hafatra ny fitsanganan'i Kristy tamin'ny maty, rehefa nesorin'ilay anjely ny vato teo amin'ny fasana izay nisy an'i Kristy. Ireo asehon'i Mosesy sy Elia sy Jona ary i Kristy dia tsy maneho fotsiny ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny “andro farany,” fa maneho koa ny hafatra izay nomen'ny tsirairay tamin'izy ireo.

Ny famantarana an'i Jona dia ahitana koa ny zavatra niainana tao an-dava-bato, izay isehoan'ny toetra feno famindram-pon'i Kristy. Ilay famindram-po ihany izay nasehon'i Jesosy tamin'i Elia no

naseho tamin'i Jona koa, raha nandositra ny andraikiny hitory ny hafatra izy. Mbola be dia be ny azo lazaina momba an'i Jona, nefa misy hevitra hafa ilaina hodinihina ankehitriny.

Ny zohy, ankoatra ny heviny hafa, dia maneho ny fahafatesana sy ny fitsanganana amin'ny maty. Ny vahoakan'Andriamanitra ao amin'ny fanekena amin'ny andro farany dia naseho tamin'ny alalan'ny vavolombelona maro ho toy izay efa maty, ary avy eo natsangana tamin'ny maty. Mazava ho azy fa tsy maintsy teraka indray ny Kristiana iray vao hahita ny fanjakan'Andriamanitra, ary izany dia maneho ny fahafatesan'ilay olona taloha araka ny nofo, nefa amin'ny lafiny ara-paminaniana dia mihoatra noho izany no heviny. Miresaka hafatra iray izay najanona tampoka teo amin'ny diany izany. Nitsahatra tsy nitory ny hafatra intsony Elia, Jona nandositra tsy hitory ny hafatra. Jaona natao an-tranomaizina ary novonoina. Jesosy nohomboana tamin'ny hazo fijaliana.

Koa ny famantarana an'i Jona dia tsy momba ny fahafatesana sy ny fitsanganana amin'ny maty fotsiny ihany, fa momba ny fahafatesana sy ny fitsanganana amin'ny maty an'ny hafatra koa; ary ny hafatra rehetra izay aseho an'ohatra ao amin'ny tenin'Andriamanitra dia maneho ilay hafatra fampitandremana farany izay nomen'ny Ray an'i Jesosy, ka Izy kosa nanome izany an'i Gabriela, ary izy indray nanome izany tamin'ny mpaminany, izay avy eo nanoratra izany sy nandefa izany ho any amin'ny fiangonana. Vonona Andriamanitra ny hampitsahatra ny hafatra sy hanomboka indray tao amin'ny fanandramana tao an-johy niainan'i Mosesy. Elia dia namarana ny asany tamin'ny maha-mpitondra hafatra azy ka nandositra ho any an-johy. Jona nandositra nankany Tarsisy. Jaona Mpanao-batista dia novonoina, tahaka an'i Jesosy koa. Ireo fijoroana ho vavolombelona rehetra ireo dia tsy maintsy entina ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy ka ampifanarahina amin'ny iray hafa. Daniela sy ny Apokalypsy dia boky roa, kanefa ny "fanambaran'i Jesosy" dia manondro fa boky iray ihany koa izy ireo. Manana ireo toetra mampiavaka mitovy amin'ny Baiboly izy ireo: boky roa izay manao boky iray, ary mpanoratra roa izay maneho vavolombelona roa.

Daniela, babo tany Babylona ary tatỳ aoriana tany Medo-Persia, dia maty ara-tandindona rehefa natsipy tao an-davaky ny liona izy. Jona dia maty ara-tandindona rehefa lanin'ny trozona. Jaona Mpanambara dia maty ara-tandindona rehefa natsipy tao anatin'ny diloilo mangotraka izy. William Miller dia maty, nefa manana ny fampanantenana fa miandry eo am-pasany ny anjely ho amin'ny fitsanganana ny marina. Ny asa fanompoana Future for America dia maty ara-tandindona tamin'ny 18 Jolay 2020.

Ny hafatra fampitandremana farany dia apetraka ao anatin'ny tontolon-kevitry ny fanasitranana ny ratra mahafaty nahazo ny fahefan'ny papa. Ny fanasitranana io ratra io dia lohahevitra manokana ao amin'ny toko fahatelo ambin'ny folo sy fahafito ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy. Rehefa sitrana ny ratra mahafaty dia ho tonga fanjakana fahavalo aseho ao amin'ny toko fahafito ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy ny papisma natsangana indray. Izy dia fantarina ho ilay fahavalo, dia izay avy amin'ny fito. Ny valo dia tandindon'ny fitsanganana amin'ny maty, satria ny famorana, amin'ny maha-tombo-kasen'ny fifandraisan'ny fanekena azy, dia tsy maintsy natao tamin'ny andro fahavalo taorian'ny nahaterahan'ny zazalahy. Izany fombafomba izany dia nosoloina ny batista ao amin'ny fotoam-pitantanan'ny kristiana, ary ny batista dia maneho ny fahafatesana sy ny

fandevenana ary ny fitsanganan'i Kristy tamin'ny maty. Natsangana tamin'ny andro manaraka ny andro fahafito Kristy. Noho izany dia natsangana ara-paminaniana tamin'ny andro fahavalo Izy. Rehefa afaka arivo taona fitsaharana, dia atsangana amin'ny arivo taona fahavalo ny tany izay nohavaozina.